

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2017/2358,

21. september 2017,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/97 seoses toodete järelevalve ja juhtimise nõuetega, mida kohaldatakse kindlustusandjate ja kindlustustoodete turustajate suhtes

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. jaanuari 2016. aasta direktiivi (EL) 2016/97, mis käsitleb kindlustustoodete turustamist, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 25 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiiviga (EL) 2016/97 on antud komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et täpsustada kõnealuse direktiivi artikli 25 kohaseid toodete järelevalve ja juhtimise nõudeid. Tulemusliku tarbijakaitse huvides tuleks toodete järelevalve ja juhtimise nõudeid kohaldada ühtsel viisil kõikide uute väljatöötatud kindlustustoodete suhtes ja olemasolevate kindlustustoodete oluliste kohanduste suhtes, olenemata toote liigist ja müügikohas kohaldatavatest nõuetest. Määrusega tagatakse ühtne raamistik kõigi turuosaliste jaoks ning määrus on parim võimalik vahend võrdsete tingimuste, ühtsete konkurentsitingimuste ja asjakohase tarbijakaitse tagamiseks.
- (2) Direktiivi (EL) 2016/97 nõudeid silmas pidades tuleks toodete järelevalve ja juhtimise meetmed kehtestada ja neid kohaldada proportsionaalsel ja asjakohasel viisil, sõltuvalt toote keerukusest ja sellest, kui kergesti on avalik teave kättesaadav, võttes arvesse kindlustustoote laadi ja seoses tootega tarbijale kahju tekitamise riski, sihtturu tunnuseid ning asjaomase koostaja või turustaja äritegevuse laadi, ulatust ja keerukust. Proportsionaalsus tähendab, et kõnealused meetmed peaksid olema suhteliselt lihtsad otseste ja mittekeeruliste toodete puhul, mis vastavad jaeturu vajadustele ja omadustele, sealhulgas olemasolevate piiratud ja kergesti mõistetava kohaldamisalaga kahjukindlustustoodete puhul. Rangeimaid nõudeid tuleks aga kohaldada keerukamate toodete suhtes, mille puhul on tarbijale kahju tekitamise risk suurem, sealhulgas kindlustuspõhiseid investeerimistoodete suhtes, mis ei ole hõlmatud direktiivi (EL) 2016/97 artikli 30 lõikega 3.
- (3) Direktiivi (EL) 2016/97 artikli 25 lõike 1 kohaldamisel tuleks kindlustusvahendajat käsitada kindlustustoote koostajana, kui tema tegevuse üldine analüüs konkreetse juhtumi korral näitab, et ta teeb sõltumatult otsuseid kindlustustoote põhielementide oluliste omaduste kohta, sealhulgas kindlustuskatte, kulude, riskide, sihtturu või hüvitis- või garantiioiguste kohta. Olemasolevate kindlustustoodete pelgalt kohandamist, sealhulgas juhul, kui vahendajal on valida erinevate tooteliikide, lepinguklauslite või variantide vahel või kui ta nõustub kliendile tegema kindlustusmaksete või tasude puhul allahindlust, ei tuleks käsitada toote koostamisena, kuna sellistel juhtudel on toote kujundamise ja väljatöötamisega seotud peamised otsused teinud kindlustusandja, mitte kindlustusvahendaja.

⁽¹⁾ ELT L 26, 2.2.2016, lk 19.

- (4) Kui kindlustustoote on kujundatud ja välja töötatud kindlustusvahendaja ja kindlustusandja koos ning mõlemal on olnud kõnealuse toote kujundamisel ja väljatöötamisel otsuste tegemise roll, peaksid kindlustusvahendaja ja kindlustusandja sõlmima kirjaliku lepingu, milles määratakse kindlaks nende koostöö ja rollid, nii et pädevad asutused saaksid teha järelevalvet õigusnõuete täitmise üle.
- (5) Sihtturu kindlaksmääramist koostaja poolt tuleks mõista kui sellise kliendirühma kirjeldamist, kellel on ühised omadused abstraktsel ja üldisel tasandil, et koostaja saaks toote omadusi vastavalt kõnealuse kliendirühma vajadustele, omadustele ja eesmärkidele kohandada. Seda tuleks eristada individuaalsest hindamisest müügikohas, mille eesmärk on kindlaks määrata, kas kindlustustooote vastab soovidele ja vajadustele ning vajaduse korral kas kindlustuspõhine investeerimistooote on üksikliendile või potentsiaalsele kliendile sobiv ja asjakohane.
- (6) Sihtturu kindlaksmääramise üksikasjalikkus ning sihtturu ja asjakohase turustusstrateegia kindlaksmääramise kriteeriumid peaksid olema toote seisukohast asjakohased ja võimaldama hinnata, millised kliendid sihtturgu kuuluvad. Lihtsamate ja levinumate toodete puhul tuleks sihtturg kindlaks määrata vähem üksikasjalikult, samas kui keerukamate või vähem levinud toodete puhul tuleks sihtturg kindlaks määrata üksikasjalikumalt, võttes arvesse selliste toodetega seotud suuremat tarbijale kahju tekitamise riski.
- (7) Tarbijakaitse tugevdamiseks, eelkõige seoses kindlustuspõhiste investeerimistoodetega, peaks koostajatel olema võimalik kindlaks määrata teatavad kliendirühmad, kelle jaoks ei ole kindlustustooote üldjuhul sobilik.
- (8) Toodete järelevalve ja juhtimise korra osana peaksid koostajad kindlustustoooteid ka asjakohaselt testima, sealhulgas tegema vajaduse korral ja eelkõige kindlustuspõhiste investeerimistoodete puhul stsenaariumianalüüsi, tagamaks, et toode oma kehtivusaja jooksul vastab kindlaksmääratud sihtturu vajadustele, eesmärkidele ja omadustele. See peaks eelkõige hõlmama toote toimivuse ja riski-tuluprofiili hindamist. Toote toimivuse hindamise nõuet ei tuleks siiski mõista kui sekkumist koostajate vabadusse määrata kindlustusmakseid või kui mis tahes vormis hinnakontrolli.
- (9) Klientidele asjakohase teabe ja nõustamise tagamiseks peaksid koostajad valima kindlustustoodete turustajad, kellel on teadmised, asjatundlikkus ja pädevus, mida on vaja kindlustustooote ja kindlaksmääratud sihtturu omaduste mõistmiseks. Samal põhjusel peaksid nad kohaldatava siseriikliku õiguse raames, millega reguleeritakse nende suhteid kindlustustoodete turustajatega, korrapäraselt jälgima ja kontrollima, kas kindlustustoodet turustatakse kooskõlas toodete järelevalve ja juhtimise korra eesmärkidega, ja võtma asjakohaseid parandus-meetmeid, kui nad leiavad, et see nii ei ole. See ei tohiks siiski takistada kindlustustoodete turustajatel turustamast kindlustustoooteid klientidele, kes ei kuulu kõnealusesse sihtturgu, tingimusel, et individuaalne hindamine müügikohas viib järeldusele, et kõnealused tooted vastavad asjaomaste klientide soovidele ja vajadustele ning kui see on asjakohane, et kindlustuspõhised investeerimistooted on kliendile sobilikud või asjakohased.
- (10) Selleks et kindlustustoodete turustajad saaksid täielikult aru toodetest, mida nad kavatsevad turustada, nii et nad saaksid neid turustada oma klientide parimates huvides, eelkõige pakkudes professionaalset nõustamist, peaksid koostajad esitama kindlustustoodete turustajatele kogu asjakohase teabe kõnealuste kindlustustoodete kohta, sealhulgas toote heakskiitmise korra, kindlaksmääratud sihtturu ja soovitatava turustusstrateegia kohta. Kindlustustoodete turustajatel peaks aga olema kehtestatud kord koostajatelt nõutud teabe tõhusaks saamiseks.
- (11) Tootejuhtimiskohustuste tõhusaks toimimiseks on vaja, et kindlustustoodete turustajad korrapäraselt teavitaksid koostajaid oma kogemustest seoses kindlustustoodetega. Seepärast peaksid kindlustustoodete turustajad esitama koostajatele andmed, mida on vaja kindlustustooote läbivaatamiseks ja selle kontrollimiseks, kas toode jätkuvalt vastab koostaja kindlaksmääratud sihtturu vajadustele, omadustele ja eesmärkidele.
- (12) Tarbijale kahju tekitamise riski vältimiseks peaksid koostajad ja turustajad võtma asjakohaseid meetmeid, kui nad leiavad, et toode enam ei vasta kindlaksmääratud sihtturu vajadustele, eesmärkidele ja omadustele.

- (13) Selleks et pädevad asutused ja kindlustussektori ettevõtjad saaksid kohaneda käesoleva määruse kohaste uute nõuetega, peaks käesoleva määruse kohaldamise kuupäev olema kooskõlas direktiivi (EL) 2016/97 ülevõtmise siseriiklike meetmete kohaldamise kuupäevaga.
- (14) Tehnilise nõu ⁽¹⁾ saamiseks on konsulteeritud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1094/2010 ⁽²⁾ kohaselt asutatud Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalvega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesolevas määruses sätestatakse eeskirjad sellise toodete järelevalve ja juhtimise korra kehtestamiseks, kohaldamiseks ja läbivaatamiseks, mida kohaldatakse kindlustustoodete puhul ja olemasolevate kindlustustoodete oluliste kohanduste puhul enne kõnealuste toodete turule toomist või klientidele turustamist (toote heakskiitmise kord), samuti eeskirjad kõnealuste kindlustustoodete turustamise korra kohta.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Käesolevat määrust kohaldatakse kindlustusandjate ja kindlustusvahendajate suhtes, kes koostavad klientidele müügiks pakutavaid kindlustustooteid (edaspidi „koostajad“), ja kindlustustoodete turustajate suhtes, kes annavad nõu kindlustustoodete kohta, mida nad ei koosta, või pakuvad neid.

Artikkel 3

Kindlustustoodete koostamine

1. Direktiivi (EL) 2016/97 artikli 25 lõike 1 kohaldamisel loetakse kindlustusvahendajaid kindlustustoodete koostajateks, kui nende tegevuse üldine analüüs näitab, et neil on turu jaoks kindlustustootete kujundamisel ja väljatöötamisel otsuste tegemise roll.
2. Eelkõige eeldatakse, et kindlustusvahendajal on otsuste tegemise roll, kui nad sõltumatult määravad kindlaks kindlustustootete olulised omadused ja põhielemendid, sealhulgas kindlustuskate, hind, kulud, risk, sihtturg ning hüvitis- ja garantiioigused, mida kindlustustootetele katet pakkuv kindlustusandja oluliselt ei muuda.
3. Koostamisena ei käsitata olemasolevate kindlustustoodete isikustamist ja kohandamist kindlustustoodete turustamisel üksikklientidele ega spetsiaalsete lepingute kujundamist üksikkliendi taotlusel.
4. Kindlustusvahendaja ja kindlustusandja, kes mõlemad on koostajad käesoleva delegeeritud määruse artikli 2 tähenduses, sõlmivad kirjaliku lepingu, milles määratakse kindlaks koostöö, mida on vaja, et täita direktiivi (EL) 2016/97 artikli 25 lõike 1 kohaselt koostajate suhtes kohaldatavaid nõudeid, sihtturu kindlaksmääramise kokkuleppimise kord ja nende vastavad ülesanded toote heakskiitmise korra kohaldamisel.

⁽¹⁾ Technical Advice on possible delegated acts concerning the Insurance Distribution Directive, EIOPA-17/048, 1. veebruar 2017, kättesaadav aadressil: <https://eiopa.europa.eu/Publications/Consultations/EIOPA%20Technical%20Advice%20on%20the%20IDD.pdf#search=Technical%20Advice%2017%2F048>.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1094/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/79/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 48).

II PEATÜKK

KINDLUSTUSTOODETE KOOSTAJATE SUHTES KOHALDATAVAD TOOTEJUHTIMISNÕUDED

Artikkel 4

Toote heakskiitmise kord

1. Koostajad kehtestavad uute väljatöötatud kindlustustoodete jaoks ja olemasolevate kindlustustoodete oluliste kohanduste jaoks toote heakskiitmise korra ning kohaldavad ja vaatavad läbi seda. Kõnealune kord sisaldab kindlustoodete väljatöötamise, seire, läbivaatamise ja turustamise meetmeid ja menetlusi, samuti tarbijale kahju tekitavate kindlustustoodete parandusmeetmeid. Meetmed ja menetlused on proportsionaalsed toodete keerukuse ja riskiga ning koostaja asjaomase äritegevuse laadi, ulatuse ja keerukusega.
2. Toote heakskiitmise kord sätestatakse kirjalikus dokumendis („toodete järelevalve ja juhtimise põhimõtted“), mis tehakse kättesaadavaks asjaomastele töötajatele.
3. Toote heakskiitmise kord:
 - a) tagab, et kindlustustoodete ülesehitus:
 - i) võtab arvesse klientide eesmärgi, huvisid ja omadusi;
 - ii) ei mõjuta negatiivselt kliente;
 - iii) aitab ära hoida või vähendada kahju klientidele;
 - b) toetab huvide konfliktide nõuetekohast juhtimist.
4. Koostaja organ või üksus, mis vastutab kindlustustoodete koostamise eest, teeb kõike järgmist:
 - a) kinnitab toote heakskiitmise korra ja lõppkokkuvõttes vastutab selle kehtestamise, rakendamise ja läbivaatamise eest;
 - b) pidevalt kontrollib kõnealuse korra järgimist ettevõtja sees.
5. Koostajad, kes määravad toote väljatöötamiseks nende nimel kolmanda isiku, jäävad täielikult vastutama täielikult toote heakskiitmise korra järgimise eest.
6. Koostajad vaatavad toote heakskiitmise korra korrapäraselt läbi, tagamaks, et kõnealune kord ikka kehtib ja on ajakohastatud. Vajaduse korral nad muudavad toote heakskiitmise korda.

Artikkel 5

Sihtturg

1. Toote heakskiitmise korraga määratakse iga kindlustustootete jaoks kindlaks sihtturg ja tootele vastav kliendirühm. Sihtturg määratakse kindlaks piisavalt üksikasjalikult, võttes arvesse kindlustustootete omadusi, riskiprofiili, keerukust ja laadi.
2. Koostajad võivad eelkõige kindlustuspõhiste investeerimistoodete puhul määrata kindlaks kliendirühmad, kelle vajadustele, omadustele ja eesmärkidele kindlustustoodete üldiselt ei vasta.
3. Koostajad töötavad välja ja turustavad üksnes selliseid kindlustustooteid, mis vastavad sihtturgu kuuluvate klientide vajadustele, omadustele ja eesmärkidele. Hinnates seda, kas kindlustustoodete vastab sihtturule, võtavad koostajad arvesse kõnealusesse sihtturgu kuuluvatele klientidele kättesaadavat teavet ja nende finantskirjaoskust.
4. Koostajad tagavad, et kindlustustoodete väljatöötamise ja koostamisega seotud töötajatel on oskused, teadmised ja asjatundlikkus, mida on vaja, et nõuetekohaselt aru saada müüdavatest kindlustustoodetest ning sihtturgu kuuluvate klientide huvidest, eesmärkidest ja omadustest.

*Artikkel 6***Toote testimine**

1. Enne kindlustustoote toomist turule või toote olulist kohandamist või sihtturu märkimisväärse muutumise korral testivad koostajad oma tooteid asjakohaselt, sealhulgas teevad vajaduse korral stsenaariumianalüüsi. Toote testimise käigus hinnatakse, kas kindlustustoodete oma kehtivusaja jooksul vastab kindlaksmääratud sihtturu vajadustele, eesmärkidele ja omadustele. Koostajad testivad oma kindlustustooted kvalitatiivsel viisil ning sõltuvalt kindlustustoote liigist ja laadist ning seonduvast tarbijale kahju tekitamise riskist kvantitatiivsel viisil.
2. Koostajad ei too kindlustustoodet turule, kui toote testimise tulemused osutavad, et toode ei vasta kindlaksmääratud sihtturu vajadustele, eesmärkidele ja omadustele.

*Artikkel 7***Toote seire ja läbivaatamine**

1. Koostajad jälgivad pidevalt ja vaatavad korrapäraselt läbi kindlustustooted, mille nad on turule toonud, et teha kindlaks sündmused, mis võivad oluliselt mõjutada kõnealuste toodete peamisi omadusi, riskikatet või garantiisid. Nad hindavad, kas kindlustustoodete jätkuvalt vastab kindlaksmääratud sihtturu vajadustele, omadustele ja eesmärkidele ning kas kõnealuseid tooteid turustatakse sihtturul või need jõuavad klientidele väljaspool sihtturgu.
2. Koostajad määravad kindlaks asjakohased ajavahemikud oma kindlustustoodete korrapäraseks läbivaatamiseks, võttes arvesse kõnealuste kindlustustoodete mahtu, ulatust, lepingulist kehtivust, keerukust, vastavaid turustuskanaleid ja mis tahes asjaomaseid välistegureid, nagu kohaldatavate õigusnormide muudatused, tehnoloogia areng või turuolukorra muutus.
3. Koostajad, kes määravad kindlustustoote kehtivusajal kindlaks tootega seotud asjaolud, mis võivad negatiivselt mõjutada kõnealuse toote klienti, võtavad asjakohaseid meetmeid, et parandada olukorda ja hoida ära klienti kahjustavate sündmuste kordumist. Koostajad teavitavad võetud parandusmeetmetest viivitamata asjaomaseid kindlustustoodete turustajaid ja kliente.

*Artikkel 8***Turustuskanalid**

1. Koostajad valivad hoolikalt turustuskanalid, mis sobivad sihtturule, võttes arvesse asjaomase kindlustustoote konkreetseid omadusi.
2. Koostajad esitavad kindlustustoodete turustajatele kogu asjakohase teabe kindlustustoodete, kindlaksmääratud sihtturu ja soovitatava turustustrateegia kohta, samuti teabe kindlustustoodete peamiste tunnuste ja omaduste, riski ja kulude (sealhulgas kaudsed kulud) kohta ja mis tahes asjaolude kohta, mis võivad põhjustada kliendile kahju tekitavat huvide konflikti. Kõnealune teave on selge, täielik ja ajakohastatud.
3. Lõikes 2 osutatud teave peab võimaldama kindlustustoodete turustajatel:
 - a) kindlustustoodetest aru saada;
 - b) mõista kindlustustoote kindlaksmääratud sihtturgu;
 - c) teha kindlaks kliendid, kelle vajadustele, omadustele ja eesmärkidele kindlustustoodete ei vasta;
 - d) turustada asjaomaseid kindlustustooted oma klientide parimates huvides vastavalt direktiivi (EL) 2016/97 artikli 17 lõikele 1.
4. Koostajad võtavad asjakohaseid meetmeid, jälgimaks, et kindlustustoodete turustajad tegutsevad kooskõlas koostaja toote heakskiitmise korra eesmärkidega. Eelkõige kontrollivad nad korrapäraselt, kas kindlustustooted turustatakse kindlaksmääratud sihtturul. Kõnealune seirekohustus ei laiene regulatiivsetele üldnõuetele, mida kindlustustoodete turustaja peab üksik klientidele kindlustustoodete turustamisel täitma. Seire on mõistlik ja võtab arvesse vastavate turustuskanalite omadusi ja õigusraamistikku.

5. Koostajad, kes leiavad, et nende kindlustustoodete turustamine ei ole kooskõlas nende toote heakskiitmise korra eesmärkidega, võtavad asjakohaseid parandusmeetmeid.

Artikkel 9

Dokumenteerimine

Koostajate poolt seoses toote heakskiitmise korraga võetud asjakohased meetmed dokumenteeritakse nõuetekohaselt ning asjaomane teave säilitatakse auditi tarbeks ja tehakse pädevate asutuste taotlusel neile kättesaadavaks.

III PEATÜKK

KINDLUSTUSTOODETE TURUSTAJATE SUHTES KOHALDATAVAD TOOTEJUHTIMISNÕUDED

Artikkel 10

Toote turustamise kord

1. Kindlustustoodete turustajad kehtestavad toote turustamise korra, mis hõlmab asjakohaseid meetmeid ja menetlusi, et saada koostajatelt kogu asjaomane teave kindlustustoodete kohta, mida nad kavatsevad oma klientidele pakkuda, ja täielikult mõista kõnealuseid kindlustustooteid, võttes arvesse toodete keerukust ja riske ning koostaja asjaomase äritegevuse laadi, ulatust ja keerukust.

Kindlustustoodete turustajad sätestavad toote turustamise korra kirjalikus dokumendis ja teevad selle oma asjaomastele töötajatele kättesaadavaks.

2. Toote turustamise kord peab:

- a) aitama ära hoida ja vähendada kahju tarbijatele;
- b) toetama huvide konfliktide nõuetekohast juhtimist;
- c) tagama, et klientide eesmärgid, huvisid ja omadusi võetakse nõuetekohaselt arvesse.

3. Toote turustamise kord tagab, et kindlustustoodete turustajad saavad koostajatelt teabe, mis tuleb esitada vastavalt artikli 8 lõikele 2.

4. Kindlustustoodete turustajate kehtestatud või kohaldatav spetsiifiline turustusstrateegia on kooskõlas koostaja kehtestatud turustusstrateegiaga ja kindlaks määratud sihtturuga.

5. Kindlustustoodete turustaja organ või üksus, mis vastutab kindlustustoodete turustamise eest, kinnitab toote turustamise korra ja lõppkokkuvõttes vastutab selle kehtestamise, rakendamise ja läbivaatamise eest ning pidevalt kontrollib kõnealuse korra järgimist ettevõtja sees.

6. Kindlustustoodete turustajad vaatavad toote turustamise korra korrapäraselt läbi, tagamaks, et kõnealune kord ikka kehtib ja on ajakohastatud. Vajaduse korral muudavad nad toote turustamise korda. Kindlustustoodete turustajad, kes on kehtestanud spetsiifilise turustusstrateegia või kohaldatav seda, muudavad vajaduse korral kõnealust strateegiat vastavalt toote turustamise korra läbivaatamise tulemustele. Toote turustamise korra läbivaatamisel kontrollivad kindlustustoodete turustajad, kas kindlustustooteid turustatakse kindlaksmääratud sihtturul.

Kindlustustoodete turustajad määravad kindlaks asjakohased ajavahemikud toote turustamise korra läbivaatamiseks, võttes sealjuures arvesse erinevate asjaomaste kindlustustoodete mahtu, ulatust ja keerukust.

Koostajate poolt toote läbivaatamise toetamiseks esitavad kindlustustoodete turustajad koostajate taotlusel neile asjakohase müügiteabe, sealhulgas vajaduse korral teabe toote turustamise korra korrapärase läbivaatamise kohta.

Artikkel 11

Koostaja teavitamine

Kindlustustoodete turustajad, kes saavad teada, et kindlustustoodete ei vasta kindlaksmääratud sihtturu huvidele, eesmärkidele ja omadustele või et on muid tootega seotud asjaolusid, mis võivad negatiivselt mõjutada klienti, teavitavad sellest viivitamata koostajat ja vajaduse korral muudavad kõnealuse kindlustustoota turustamise strateegiat.

*Artikkel 12***Dokumenteerimine**

Kindlustustoodete turustajate poolt seoses toote turustamise korraga võetud asjakohased meetmed dokumenteeritakse nõuetekohaselt ning asjaomane teave säilitatakse auditi tarbeks ja tehakse pädevate asutuste taotlusel neile kättesaadavaks.

IV PEATÜKK

LÕPPSÄTTED*Artikkel 13***Jõustumine ja kohaldamine**

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 23. veebruarist 2018.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 21. september 2017

Komisjoni nimel

president

Jean-Claude JUNCKER
